

Architectuurwandeling

Rokkeveen Oud & nieuw

Dit is de plek.

NS Station Zoetermeer Oost

6 km

Kerkelijk centrum De Regenboog (nr. 4)

De eerste paal van de wijk Rokkeveen werd geslagen op 22 oktober 1987 in Rokkeveen Oost. Burgemeester Hoekstra sprak van een historische dag mede omdat Rokkeveen waarschijnlijk de laatste groeikernwijk van deze omvang zou worden. Deze grote wijk aan de andere kant van de A12, lijkt met alle geometrische figuren op de stadsplattegrond helemaal nieuw in leeg poldergebied gebouwd. Kijk je beter dan zie je verdraaiingen en meer organische lijnen. Dit zijn sporen van de oorspronkelijke polderverkeveling, de ligging van dijken of letterlijk nog oude infrastructuren zoals de Rokkeveenseweg en de Stationsstraat. Deze elementen hebben dan ook een belangrijke rol gespeeld bij het ontwerpen van deze wijk die haar naam ontleend aan 'Ruckeveene', het veenland van Rutger dat al in 1295 werd genoemd. Het Rokkeveen van voor deze stadsuitbreiding was niet meer dan een vlek van boerderijen gelegen aan de Rokkeveenseweg. De Delftewallenwetering was eeuwenlang de belangrijkste (vaar)weg van Delft naar Leiden. Deze is verdwenen onder het huidige winkelcentrum Rokkeveen. Aan de Reginagang herinnert een grenspaal aan een belangrijke dijk: de Landscheiding. Deze dijk vormde de grens tussen de waterschappen Rijnland, Schieland en Delfland die ieder hun eigen waterstanden (in de polders) aanhielden.

Geniet op deze route van de diversiteit aan oude en nieuwe bouwstijlen.

ROUTEKAART

LEGENDA

- Patiwoning
- Herenhuis
- Kerk
- Woonzorgcomplex
- Eensgezinswoning
- Appartementen
- Boerderij
- Watertoren
- Park
- Rijtjeswoning
- Woonwerkwooning
- Kantoorgebouw
- Schoolgebouw
- Treinstation
- RandstadRail
- Gemeentelijk monument

1

10 PATIOWONINGEN ■ Ceciliagang 2 t/m 20 ■ Studio Design & Build ■ 1993

Het 'Rokkeveense Hofje', knus en modern tegelijk. In dit deel van de wijk Rokkeveen, aan weerszijden van de historische Tweede en Derde Stationsstraat is 'traditioneel Hollands' gebouwd. Naast de architectuurstijl die per deelgebied was voorgeschreven was er ook een integraal bomenpalet dat hier voorschrijft: 'Opvallende stammen: berk en prunus' en voor het stuk met de watertoren en het winkelcentrum: 'Geschooren groen: hagen en leilinden'. De meeste huizen hier zijn opgetrokken uit bakstenen en zijn voorzien van schuine pannendaken. Dit 'hofje' maakt hierop een uitzondering met patiwoningen met platte daken en de grappige piramidevormige grijze 'hoedjes'.

2

GESCHAKELDE HERENHUIZEN ■ Tintlaan ■ Groosman en Partners ■ 1990

Deze huizen zijn in een traditioneel Hollandse baksteenstijl gebouwd. Elke woning heeft een eigen zadeldak. Afwisselend hebben de huizen op de eerste verdieping een ronde erker of een balkon.

3

DE WIJNGAARD (H. Nicolaasparochie Zoetermeer) ■ Moeder Theresasingel 100 ■ Treffers en Polgar architecten- en ingenieursbureau ■ 1992

Dit kerkgebouw staat met de ingang tegenover de watertoren en heeft de vorm van een kwartcirkel op de plattegrond. Het staat precies op een hoek. Met de ronde gevel aan de buitenzijde past het als een puzzelstukje in het stedenbouwkundige plan. Het hoogste laagje van deze royale taartpunt is opgetrokken in een witte baksteen en is een laag torentje met daarop een metalen klokkenstoel.

4

KERKELIJK CENTRUM DE REGENBOOG (PGZ) ■ Nathaliegang 263 ■ architect B. Oosterom (Zoetermeer) ■ 1998

Bij de bouw van dit 'jonge' kerkgebouw lag in de opdracht vast: 'dat de nadrukkelijk in de wijk Rokkeveen voorkomende zakelijkheid, waarin het gebouw moest worden ingepast, dient te worden gerespecteerd'. Om de gewenste modern-horizontale architectuur te verkrijgen liet de architect zich inspireren door ontwerpen van J.J.P. Oud, W.M. Dudok en J.J. Brandes die met hun werk aansloten op de De Stijl en het functionalisme.

5

WOONZORGZONE KATWIJKERLAANTRACÉ ■ (2019-2021)

Het Katwijkerlaantracé was oorspronkelijk gereserveerd voor een railverbinding naar Pijnacker.

Sinds de RandstadRail doorloopt naar Oosterheem werd deze, tot dan toe, open strook bebouwd.

- Aan het Agaat zijn eengezinswoningen waar geen (rijtjes) woning hetzelfde is. Project De Groene Loper, Wonen à la Carte 2019.
- Het kleinschalige Residence Zenobia (14 appartementen) aan de Zenobiagang is van Dura Vermeer Bouw Zuid West, 2021.
- Aan de Willemijngang is sinds 2020 het woonzorgcomplex Floriadehof geopend. Dit is ontworpen voor mensen met dementie door EGM architecten. De woonunits hebben een gemeenschappelijke huiskamer als centraal middelpunt.
- Aan de Naomi- en Milenagang is het gebouw Rozentuin te vinden met zorgunits en groepsruimten ontworpen door Inbo architecten, 2019. Zij maakten gebruik van opvallende gevelbekleding met leisteen en glazen balustrades met een verloppe stippenpatroon.

6

BOERDERIJ ■ Vierde Stationsstraat 450 ■ 1875 ■ gemeentelijk monument

Tot de bouw van de wijk Rokkeveen in de jaren tachtig stond deze boerderij vrij in het polderland.

Ze behoort tot het type T-boerderij. Het woonhuis staat bij dit soort boerderijen haaks op de schuur. Samen vormen zij van bovenaf gezien de hoofdletter T. Het woonhuis heeft een verhoogde begane grond. Dat is te zien aan de trap die naar de voordeur leidt. Onder het woonhuis bevindt zich een grote kelder die vroeger werd gebruikt voor het maken van kaas. Op het boerenerf staan schilderachtige schuren, stallen, een karnhuisje en een hooiberg.

7

WATERTOREN DE TIEN GEMEENTEN ■ Derde Stationsstraat 369 ■ A.H. Wegerif in samenwerking met C. Visser en A.H. Goldberg ■ 1927-1928 ■ gemeentelijk monument

Deze watertoren werd gebouwd in opdracht van de Stichting Drinkwaterleiding De Tien Gemeenten als bufferopslag van het drinkwaterleidingnet (druk op de leiding) van tien omliggende gemeenten.

Aan de voet is de – in een rood grijze baksteen opgetrokken – toren achtkantig. Daar waar bovenin de ruim 45 meter hoge toren de bak met water (500.000 liter) zich bevond, is de toren een zestienkant. De doorsnede is 10 meter en de fundering bestaat uit 324 heipalen van gemiddeld 14 meter lang. De wapenschilden van de tien gemeenten sieren de ingang. In een cirkel rondom de toren vind je stenen in het gras die de afstand tot de omliggende gemeenten aangeven. De functionaristische bouwstijl, waarin de vorm de functie volgt en decoraties overbodig zijn, was gebruikelijk voor veel utilitaire bouwsels uit deze tijd. Deze toren is wereldberoemd door haar miniatuur in het Haagse Madurodam.

In Rokkeveen Zuid werd er gebouwd volgens de horizontaal gerichte, klassieke moderne architectuur, refererend aan W.M. Dudok en de jaren dertig van de twintigste eeuw. De Natuur- en de Edelsteenbuurt grenzend aan het schegvormige Burgemeester Hoekstrapark, kreeg bij het ontwerp de architectuurstijl: klassiek – horizontaal. Let op: ook zijn er hier (aan Camee en Juweellaan) accenten van de antroposofische bouwstijl te herkennen in woningprojecten.

In Rokkeveen Oost zijn de straatnamen eindigend op -geel, -groen en -blauw onderdeel van een blok bestaande uit negen kleinere blokken op de kaart. Het is het idee van grote 'grid' steden als New-York en Barcelona. Begin jaren tachtig werd het vroege modernisme uit de jaren twintig en dertig herontdekt en lieten architecten zich massaal inspireren door de architecten die toentertijd kubistisch, rationalistisch en functionaristisch bouwden.

8

Het Burgemeester Hoekstrapark is een stadspark dat Rokkeveen – oost en – west van elkaar scheidt én samenbindt als ontmoetingsplek. Het langwerpige schegvormige park heeft barokke zichtassen.

De watertoren is het richtpunt. Op de top van de Rozenberg is er een mooi uitzicht. In het park zijn wijk- en schooltuinen, zwembad De Veur met sportzalen, Egelopvang Zoetermeer, Dekkersport (tennis en horeca) en voetbalvereniging F.C. Zoetermeer.

9

WONINGEN IN DE MODERN-KUBISCHE ARCHITECTUURSTIJL MOSGROEN ■ Malachietgroen, Lichtgroen, Grasgroen ■ Verheijen, Heuer en De Haan, projectarchitect Fons Verheijen ■ 1988

Geïnspireerd door het vroege modernisme van de jaren twintig en dertig is hier strak en ornamenteloos gebouwd en volgens het principe van 'licht, lucht en ruimte' in stroken evenwijdig aan elkaar én op de zon georiënteerd. De rijtjeshuizen hebben platte daken en je ziet geen bakstenen muren, maar in lichte kleuren gestucte gevels met tegels in de plint. De dakopbouwen en poorten zijn oorspronkelijk.

10

WONINGEN DE PERGOLA ■ Regenboogsingel 17 – 101 ■ Carl Weeber ■ 1989

'Een architect moet elke stijl beheersen', het is de overtuiging van de architect van dit post-

modern vormgegeven langgerekte bouwblok (44 vrijesectorwoningen) en twee urban villa's met 36 appartementen. Weeber ging dan ook te rade bij de 19de-eeuwse romantische Duitse architect Karl Friedrich Schinkel die in 1823 het 'Museum am Lustgarten' in Berlijn ontwierp en het voorzag van een langwerpige front dat geheel uit Griekse zuilen bestond. Herken je de elementen uit de klassieke bouwkunst: de zuilen, de architraaf en de kroonlijst in De Pergola?

11

POSTMODERNISTISCHE WOONWERKWONINGEN ■ Blauwroodlaan ■ Abken BV ■ 1997

Italiaans doen deze witte 'torentjes' met oranje pannendaken aan. In een postmoderne, neo-renaissance stijl met de zeskantige plattegrond vormen ze een vrolijke verschijning.

12

BOUWHUIS ■ Zilverstraat 69 ■ Klunder Architecten, project-architect Berend Sybesma ■ 2003-2006

Dit robuuste kantoorgebouw is een markant herkenningspunt geworden

langs de A12. Een miniatuuruitvoering staat in Madurodam. Het is gebouwd voor Bouwend Nederland in spierballentaal. Een hightech staalconstructie met vakwerkliggers is de constructie van dit T-vormige gebouw met de uitkragende tiende etage met een binnentuin. Parkeren kan in de royale plint en op het dak hiervan is een tuin aangelegd. Het gebouw is duurzaam uitgevoerd. Voor de klimaatregeling binnen wordt

gebruikt gemaakt van warmte- en koudeopslag in de bodem. Anno nu zit FME in het gebouw, deze organisatie komt op voor Nederlandse techbedrijven.

13

BOERDERIJ OUDERZORG ■ Rokkeveenseweg Zuid 166 ■ aannemer Jan van Os ■ 1925 ■ gemeentelijk monument

De langhuisboerderij met huis en schuur in elkaars verlengde is

traditioneel voor de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw. Woonhuis en schuur zijn gedekt met een mansardekap met wolfseind (driehoekig dakvlak voorzijde). Deze locatie wordt herontwikkeld.

14

PICASSO LYCEUM ■ Ector Hoogstad Architecten ■ 2010

In een compacte langwerpige rechthoek met een afgeschuinde korte zijde als grondvorm is een licht en ruimtelijk gebouw ont-

worpen voor deze middelbare school. Het gebouw beschikt over trapvide's met daklichten die naar de verschillende lokalen leiden en één hoek van het carré is over twee verdiepingen uitgespaard. Hier is een dakterras. In het voornamelijk witte gebouw zorgen gekleurde wanden in appelgroen, oranje en mauve voor een vrolijk en ruimtelijk effect.

15

STATION ZOETERMEER OOST

In mei 1870 kunnen de bewoners van Zoetermeer en Zegwaart hier in hun tweelingdorp op de trein stappen om naar Den Haag of Gouda te sporen. De economische situatie in de jaren twintig en dertig maakt een einde aan deze mogelijkheden. De ene na de andere halte op het platteland wordt gesloten.

Na in de WOII te zijn gebruikt door de bezetter wordt pas op 15 mei 1965 Station Zoetermeer, stopplaats voor de groeistad in wording, heropend. Wanneer in 1973 NS Station Zoetermeer wordt geopend krijgt dit station de naam Zoetermeer Oost.

KUNST OP DE ROUTE

Meer informatie vinden over kunst in de openbare ruimte op deze route kan via <https://zoetermeer.kunstwacht.nl/>

10.000
stappen
zetten?

Dit is de plek.

Uitgave **Bureau Citymarketing Zoetermeer, 2023** ■ Tekst en illustraties **Klein Jantje Schrijfwerk** ■ Vormgeving **so mine design** ■ Cartografie **Cartographics** ■ Fotografie **Dick Valentijn, Beeldbank Zoetermeer, ArchitectuurPuntZoetermeer en Simone Langeveld**

